

NORDISK ARKITEKTURFORSKNING

Nordic Journal of Architectural Research

1-2016

**THEME ISSUE
LANDSCAPE ARCHITECTURE:
INTELLECTUAL TRADITIONS
IN A NORDIC CONTEXT**

Nordic Journal of Architectural Research

ISSN: 1893-5281

Theme Editor:

Per Hedfors, Division of Landscape Architecture, Department of Urban and Rural Development, Swedish University of Agricultural, Sweden.

Chief Editors:

Claus Bech-Danielsen,

Danish Building Research Institute, Aalborg University, Denmark.

Madeleine Granvik,

Swedish University of Agricultural Sciences, Department of Urban and Rural Development, Unit of Landscape architecture, Sweden.

Anni Vartola,

Architecture Information Centre Finland, Finland.

For more information on the editorial board for the journal and board for the association, see <http://arkitekturforskning.net/na/pages/view/Editors>

Submitted manuscripts

Manuscripts are to be sent to Madeleine Granvik (Madeleine.Granvik@slu.se), Claus Bech-Danielsen (cbd@sbi.aau.dk) and Anni Vartola (anni.vartola@gmail.com) as a text file in Word, using Times New Roman font. Submitted papers should not exceed 8 000 words exclusive abstract, references and figures. The recommended length of contributions is 5 000–8 000 words. Deviations from this must be agreed with the editors in chief. See Author's Guideline for further information.

Subscription

Students/graduate students

Prize: 27.5 Euro

Individuals (teachers, researchers, employees, professionals)

Prize: 38.5 Euro

Institutions (libraries, companies, universities)

Prize: 423 Euro

Membership for the association

5.5 Euro (for individuals who get access to the journal through institutions)

Students and individual subscribers must inform about their e-mail address in order to get access to the journal. After payment, send the e-mail address to Trond Haug, trond.haug@sintef.no

Institutional subscribers must inform about their IP-address/IP-range in order to get access to the journal. After payment, send the IP-address/IP-range to Trond Haug, trond.haug@sintef.no

Payment

Sweden, pay to: postgirokonto 419 03 25-3

Denmark, pay to: Danske Bank 16780995, reg.nr. 3409

Finland, pay to: Danske Bank 800013-70633795, IBAN code FI30 8000 1370 6337 95

Norway, pay to: Den Norske Bank 7877.08.13769

Outside the Nordic countries pay in Euro to SWIFT-address: PGS ISESS Account no: 4190325-3, Postgirot Bank Sweden, SE 105 06 Stockholm

Published by SINTEF Academic Press

P O Box 124 Blindern, NO-0314 Oslo, Norway

CONTENTS

LANDSCAPE ARCHITECTURE: INTELLECTUAL TRADITIONS IN A NORDIC CONTEXT. EDITORS' NOTE	5
PER HEDFORS, MADELEINE GRANVIK, CLAUS BECH-DANIELSEN AND ANNI VARTOLA	
TYPOLOGISERING AV KRITIKKER I HAVEKUNST: SKRIFTLIG FREMSTILT LANDSKAPSARKITEKTUR SOM UTTRYKK FOR EN TANKETRADISJON	9
NINA MARIE ANDERSEN	
PUBLICATIONS USED IN THE EARLY YEARS OF LANDSCAPE ARCHITECTURE: SEVEN NORDIC SCHOLARS' SELECTION	33
PER HEDFORS	
DEN EUROPEISKE LANDSKAPSKONVENSJONEN – EN PASTORALE FOR VÅR EGEN TID?	51
ANNE KATRINE GEELMUYDEN OG MARIUS FISKEVOLD	
ESSAYS	
BIDRAG TIL EN FRAMVOKSENDE TANKETRADISJON – OM MIN VEI TIL ERKJENNELSE	81
OLAV R. SKAGE	
FRA KOMPENDIER TIL BANEVBRYTENDE FORSKNINGSLITTERATUR TEORI OG TANKETRADISJONER INNEN LANDSKAPSARKITEKTUR	93
KARSTEN JØRGENSEN	
GRØNNSTRUKTUR I NORSK TAPNING. IDÉGRUNNLAG OG INSPIRASJONER	109
KINE HALVORSEN THORÉN	
MILJÖETIK, DIDAKTIK OCH MOBILITET I NORDISK LANDSKAPSARKITEKTUR?	131
DAVID KRONLID	
DEBATE	
ARKITEKTFÖRMÅGAN SOM TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID UTFORSKNING – VAD ÄR FORSKNING INOM ARKITEKTPROFESSIONEN?	145
LENNART NORD	

ARKITEKTFÖRMÅGAN SOM TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID UTFORSKNING – VAD ÄR FORSKNING INOM ARKITEKTPRO- FESSIONEN?

LENNART NORD

- 1 Sveriges lantbruksuniversitet arrangerade symposiet *Urkunder och husgudar* i April, 2012.

*Teori och tanketraditioner från symposiet Urkunder och husgudar*¹ låter intressant och bra: nödvändigt för professionens praktik och renommé. Ansvar för kvaliteten, i alla avseenden, innebär krav på insikter i ämnesområdet och utvecklande av goda värdegrunder. Men för utövandet i professionen är de inte tillräckliga villkor. Utövandet är en förmåga som arkitekten utvecklar och förmåga är ett vidare begrepp än ändamålsenlig kunskap.

Professionen handlar om att genomföra uppdrag – att helst få accepterade förslag utförda. Hur man gör och vad, kräver god förmåga *att estetiskt organisera praktisk verklighet* (Cornell, 1966) – människors verklighet. Jag uppfattar detta som den perfekta definitionen av vad arkitektur är och dess utövande: mitt rättesnöre. Att detta organiserande aldrig är entydigt är fundamentalt, liksom dess program.

Rubrikens fråga gäller arkitekturens grundvalar: det faktum att varje uppdrag innebär ett forskande. Det är ett ständigt forskande för att förstå sitt uppdrag, för att kunna söka möjliga lösningar, för att kunna värdera dessa i sin egen process och kommunicera och utvärdera lösningarna för att slutligen komma till beslut i god, demokratisk ordning. Problematisera, skissa, formalisera, det vill säga att utöva sin praktik.

Professionens utövare utvecklar sin förmåga i en livslång process, var och en unik. Förmågan utvecklas *med hjälp* av teori och tanketraditioner, men inte av dessa, utan därtill mycket, mycket mer. Förmågan utvecklas i handling, där arbetsprocessens provokationer skall mötas med erfarenhet. De först därigenom upptäckta behoven leder till sökande av erforderlig information (i dialog och i källor) och till reflektion över värden och kvaliteter. Rutin och teori är nödvändiga villkor men inte tillräckliga. Manualer är bara stöd och standarder blott detaljer. Den praktiska verklighet som "uppdragen" rör, finns undersökt, dokumenterad och normerad i forskning, men också genom feedback i olika former. Men detta kan aldrig göras tillräckligt genom forskning. Att lösa uppdragets utmaning är långt mer än ett summerande. En programmerad dator kan inte servera rätt lösning.

Min avsikt med detta bidrag är inte att ifrågasätta värdet av teorier eller nedtecknade tanketraditioner. Jag kompletterar – nej, jag hävdar att det riskerar att bli enbent, och då t.o.m. farligt. Texter och inspirationer hos några av oss, om än bemärkta, hur tänkvärda de än är, blir fragmentariska. Frågan vad som *inte* kommit med är besvärande. Både professionens utövare, beställare (i vidaste mening) och inte minst blivande utövare förväntar sig måhända att under symposiet *Urkunder och husgudar* finna visdomens källor. Problemet är att symposiets syfte uppfattas vara större än ren skildring. Det finns en risk att man uppfattar källorna på ett oreflekterat sätt och tar dem för auktoritativa. I värsta fall leder det till att man underkastar sig dem eller just därför förkastar dem.

"Teori och tanketraditioner" bidrar också till att hålla teori och praktik skilda. Det som är utbildningarnas dilemma och akademiernas paradox är att bygga teori samtidigt som man har ansvaret att förse professionen med goda förmågor. Detta dilemma skapar en obalans inom akademiens värld som förstärks av en krympande ekonomi. Växande krav på forskning och forskarutbildning tvingar institutionerna till att prioritera teoriutveckling – uppsplittrad och atomiserad – där förmågan sätts på undantag.

Temat vid symposiet begränsar perspektivet till landskapsarkitekternas: de som arbetar professionellt med *människans landskap – landskap "mellan hus och mellan hav"*. Vilka annars? Detta ansvar kräver insikter och medvetenhet (därav teorigrund och del i traditioner) i dagens villkor och morgondagens, med landskap som kunskapsbas och problemfält. Tillämpningen av värdegrunderna baserat på landskap som kunskapsbas och problemfält i det dagliga utövandet blir till "motor" i förmågan. Att fokusera förmågan är att se den som *metod* till skillnad från resultat. Hela tiden ser vi byggd arkitektur (hus och miljöer) i olika media, men aldrig hur de kom till. Förmågan som utövas i verksamhet är osynlig, det vill säga hur vi bär oss åt. Detta innebär en usel feedback: "hur gör jag nästa gång?". Och vad kan vi fakturera? Arkitektens förmåga är ett verktyg,

samtidigt både enkelt och komplicerat. Den fungerar som medveten och undermedveten metod att lösa problem i den praktiska verkligheten. Arkitektens förmåga har givetvis en utveckling, och har traditioner.

Utöver detta skrev Lennart Nord ett utkast till en uppsats om egna influenser genom yrkeskarriären, som visar att temat för symposiet och temanumret ändå sporrade honom till eftertanke. Vi har valt att publicera förteckningen över den litteratur som han åberopade. Följande litteratur refererar Lennart Nord till i beskrivningen av sin yrkeskarriär:

- Asplund, J., 1987. *Det sociala livets elementära former*. Göteborg: Bokförlaget Korpen.
- Branzell, A., 1976. *Att notera rumsupplevelser*. Byggnadsrådet T76.
- Branzell, A., 1989. *Något om O. Liten skissbok om det upplevda rummet*. Göteborg: Chalmers tekniska högskola.
- Carlestam, G. and Sollbe, B., 1991. *Om tidens vidd och tingens ordning*. Stockholm: Byggnadsrådet.
- Cornell, E., 1966. *Om rummet och arkitekturens väsen*. Göteborg: Scandinavian University Books/Akademiförlaget, p. 9.
- Cullen, G., 1961. *Townscape*. London: The Architectural Press.
- Gehl, J., 1971. *Livet mellem husene*. Copenhagen: Arkitektens forlag.
- Hägerstrand, T., 2009. *Tillvaroväven*. Stockholm: Forskningsrådet Formas 2009:T4.
- Lynch, K., 1960. *The image of the city*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Lynch, K., 1981. *A theory of good city form*. Cambridge, Mass.: MIT Press.
- Nord, L., 1980. *Sjuttitalets planeringssyn*. Byggnadsrådet. Opubl.
- Nord, L. and Rasmusson, B., 1980. *Barn i innerstad*. Lunds kommun och Allmänna arvsfonden.
- Nord, L. and Persson, M., 1980. *Barnen i gaturummet*. Lunds kommun och Allmänna arvsfonden.
- Nord, L., 1995. Bemästra världen, om skissens potential i skenet av jaget/miget som ny tankefigur. *Nordic Journal of Architectural Research*, 8(4), pp. 133–152.
- Nord, L. and Birgerstam, P., 1997. *Skissandet som didaktiskt fenomen*. Uppsala Pedagogiskt utvecklingsarbete nr. 34.
- Nord, L., 1999. *Yttrande över larkling utredningen*. Alnarp: SLU Landskapsarkitektur. Se www.lennartnordarkitekt.se, debattör "990610 Alternativ landskapsarkitektutbildning".
- Nord, L., 2000. *Kan man leka här?* Riksbyggens jubileumsfond.
- Nord, L., 2001. *Skissförmågan, om att skissa, skissare, handledaren*. Del 4 i projektet Pedagogik för intuition för Grundutbildningsrådet. Se www.lennartnordarkitekt.se, forskare.
- Ramírez, L.J., 1995. *Skapande mening. En begreppsgenealogisk undersökning om rationalitet, vetenskap och planering*. Avhandling 13:2. Stockholm: Nordiska institutet för samhällsplanering.

Biographical information

Lennart Nord

Arkitekt SAR

Lennart Nord Arkitektbyrå Hb

Address:

Prennegatan 8A, 223 53 Lund, Sverige

Phone: +46 706 73 42 74

E-mail: l.n@lennartnordarkitekt.se

Arkitekt SAR med utbildning från Chalmers. Praktik som arkitekt i Göteborg och planerare i Marks kommun. Adjunkt vid institutionen för landskapsplanering Alnarp, SLU inom samhällsbyggnad, formlära och pedagogik 1971–2000. Egna forskarstudier och aktiv i flertalet nätverk exempelvis med koppling till Barnmiljörådet, Föreningen för samhällsplanering, gräsrotsprojekt, Region S, Humanekologiska föreningen, Nordisk arkitekturforskning, Pedagogik för intuition vid Lunds universitet.